
ΕΙΔΗΣΕΙΣ

11ο Διεθνές Συνέδριο 'Όνοματολογικῶν 'Επιστημῶν. — Συνήλθε στη Σόφια, ἀπὸ 28 'Ιουνίου μέχρι 4 'Ιουλίου 1972, μὲ τὴ συμμετοχὴ πολλῶν γλωσσολόγων, γεωγράφων καὶ ἄλλων ἐπιστημῶν ἀπὸ πολλὰς χῶρες. Τὸ Συνέδριο εἶχε ὀργανωθῆ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς «Διεθνoῦς 'Επιτροπῆς τῶν 'Όνοματολογικῶν 'Επιστημῶν» (CISO) καὶ μὲ τὴ συμπαράσταση τῆς Βουλγαρικῆς 'Ακαδημίας τῶν 'Επιστημῶν καὶ τοῦ Πανεπιστημίου «Κλήμης 'Αχρίδος» τῆς Σόφιας. 'Η ὀργανωτικὴ 'Επιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου ἦταν πολυμελῆς, τὸ προεδρεῖο τῆς τὸ ἀποτελοῦσαν οἱ κ.κ. V. Georgiev, πρόεδρος, N. Todorov, ἀντιπρόεδρος, I. Duridanov, γεν. γραμματέας, καὶ J. Zaimov, K. Vlahov, N. Kovačev, γραμματεῖς.

Τὸ Συνέδριο εἶχε διαιρεθῆ σὲ ἔννεα τμήματα, ποὺ συνεδρίαζαν χωριστά: I. Γενικὰ μεθοδολογικά, II. 'Όνοματολογία Σλαβικὴ καὶ Βαλτικὴ, III. 'Όνοματολογία Γερμανικῶν γλωσσῶν, IV. Ρωμανικὴ, V. Βαλκανικὴ, VI. 'Όνοματολογία τῶν λοιπῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν, VII. Ἄλλων γλωσσικῶν ὁμάδων, VIII. Γλωσσικὲς ἀλληλεπιδράσεις στὴν ὀνοματολογία, IX. 'Όνομαστικὴ καὶ χαρτογραφία, προβλήματα μεταγραφῆς. Παράλληλα μὲ τὶς ἐργασίες τῶν τμημάτων ἐγιναν, σὲ τακτὲς ὥρες, συγκεντρώσεις τῆς ὀλομελείας, ἰδίως σχετικὰ μὲ προβλήματα τοῦ I τμήματος.

'Η συμμετοχὴ ἦταν πολυάριθμη καὶ ἀπὸ πολλὰς χῶρες. Ὅπως ἦταν φυσικὸ, περισσότεροι ἦταν οἱ Βούλγαροι ἐπιστήμονες (64), πολυμελῆς ἦταν καὶ ἡ Ρωσικὴ ἀντιπροσώπεια (56). Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἔλαβαν μέρος οἱ κ.κ. Λ. Πολίτης, ποὺ ἀντιπροσώπευσε τὸ Ἰνστιτοῦτο Νεοελληνικῶν Σπουδῶν (Ἰδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη) τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καὶ Δικαῖος Βαγιακάκος, Διευθυντῆς τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἄκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἄλλος Ἑλλῆν σύνεδρος ἦταν ὁ κ. Δ. Γεωργακάς, ποὺ ἀντιπροσώπευε τὸ Πανεπιστήμιο τῆς North Dakota (H.Π.Α.). Καὶ οἱ τρεῖς Ἑλληνες σύνεδροι ἔκαναν ἀνακοινώσεις.

Τὴν Κυριακὴ 2 'Ιουλίου οἱ Σύνεδροι ἔλαβαν μέρος σὲ ἐκδρομὴ στὸ ἱστορικὸ μοναστήρι τῆς Ρίλας, ποὺ εἶχε ὀργανωθῆ ἀπὸ τὸ Συνέδριο.

Λ. Π.

12ο Διεθνές Συνέδριο τῆς Διεθνoῦς ὁμοσπονδίας ξένων γλωσσῶν καὶ λογοτεχνιῶν (F.I.L.L.M.).—Θὰ συνέλθῃ στὸ Καϊμπριτζ (τῆς Ἀγγλίας) ἀπὸ τὶς 20-26 Αὐγούστου 1972. Τὸ γενικὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου θὰ εἶναι: «Ἐκφραση, ἐπικοινωνία καὶ ἐμπειρία στὴ λογοτεχνία καὶ στὴ γλώσσα».

Συμπόσιον Λαογραφίας στὴν Κύπρο.— Στις 23 καὶ 24 Ἀπριλίου 1972, στὴν Σεβέρειο Βιβλιοθήκη τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου τῆς Λευκωσίας, διοργανώθηκε Συμπόσιον Λαογραφίας, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν πενήντα χρόνων ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ν. Γ. Πολίτου. Τὸ Συμπόσιον εἶχε ὀργανωθῆ ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Λαογραφικὴ Κύπρος» (διευθυντῆς ὁ κ. Χρῦσανθος Στ. Κυπριανοῦ, Γυμνασιάρχης τοῦ Παγκυπρίου), καὶ τελοῦσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Φρίξου Πετρίδη. Πρόεδρος τοῦ Συμποσίου ἦταν ὁ κ. Γ. Χ. Παπαχαράλαμπος. Κατὰ τὶς δύο ἡμέρες ἐγιναν δεκατέσσερες ἀνακοινώσεις γιὰ ποικίλα λαογραφικὰ θέματα.

Βυζαντινή και Νεοελληνική Βιβλιοθήκη. — Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1971 ὁ ποιητὴς Γ. Σεφέρης καὶ οἱ Ι. Θ. Κακριδῆς, Λίνος Πολίτης, ὁμότιμοι καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καὶ Μ. Παπαθωμόπουλος, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων (ἀργότερα προστέθηκε καὶ ὁ Ν. Παναγιωτάκης, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων), ἴδρυσαν ἕναν ἰδιωτικὸ ὄμιλο μὲ σκοπὸ τὴν ἐκδοσὴ μιᾶς σειρᾶς μὲ τὸν παραπάνω τίτλο.

Ἡ σειρά θὰ περιλαμβάνῃ ἔργα τῆς παλαιότερης ἑλληνικῆς λογοτεχνίας, ποιητικά ἢ πεζά, τῶν βυζαντινῶν καὶ τῶν μετὰ τὴν Ἑλλάσῃ χρόνων (ἀπὸ τὸν 11ο ὡς τὸν 17ο αἰῶνα), σὲ ἐκδόσεις αὐστηρὰ κριτικὲς καὶ φιλολογικὲς, καταρτισμέναι ἀπὸ δόκιμους φιλολόγους ἢ ἀπὸ νεώτερος ἐπιστήμονες ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν παλαιότερων. Κάθε τόμος θὰ περιέχῃ τὸ ἐκδιδόμενον ἔργο, κριτικὰ ἀποκατεστημένο μὲ βάση τὴν φιλολογικὴν παράδοσιν (χειρόγραφα ἢ πρῶτες ἐκδόσεις) καὶ ἐφοδιασμένο μὲ κριτικὸ ὑπόμνημα, καθὼς καὶ ἐκτενῆ φιλολογικὴ εἰσαγωγή, παρατηρήσεις, καὶ λεπτομερὲς ἐρμηνευτικὸ γλωσσάριον. Τὶς λεπτομέρειες τοῦ ἐκδοτικοῦ προγράμματος θὰ ρυθμίσῃ εἰδικὸς κανονισμὸς.

Γιὰ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτάθηκε στὸ Ἴδρυμα Φόρντ, καὶ οἱ Γ. Σεφέρης καὶ Λ. Πολίτης εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1971, νὰ συζητήσῃσαν ὀρισμέναις λεπτομέρειαις μὲ τὸν κ. W. Mc Neil Lowry, ἀντιπρόεδρο τοῦ τμήματος Κλασσικῶν Σπουδῶν καὶ Καλλιτεχνίας τοῦ Ἰδρυματος, ὁ ὁποῖος βρισκόταν τότε στὴν Ἑλλάδα. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1972 τὸ Ἴδρυμα Φόρντ ἀνακοίνωσε ὅτι ἐνέκρινε μιὰ χορηγία 43.500 δολλαρίων γιὰ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ τῆς «Βιβλιοθήκης». Ἡ χρηματικὴ διαχείρισις τῆς χορηγίας ἔχει ἀνατεθῆ στὴν Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασσικῶν Σπουδῶν, στὴν Ἀθήναν, καὶ καλύπτει μιὰ περίοδον τεσσάρων ἐτῶν, ἀπὸ τὴν 1 Ἰουνίου 1972 ὡς τὶς 31 Μαΐου 1976.

Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ποῦ ἔχει καταρτισθῆ, μέσα στὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα προβλέπεται ἡ ἐκδοσὴ ὀκτῶ τουλάχιστον τόμων (200-300 σελίδων), καθὼς ἐπίσης καὶ χορήγησις ὑποτροφιῶν σὲ νέους πτυχιούχους φιλολόγους γιὰ προπαρασκευὴν κριτικῶν ἐκδόσεων ὀρισμένων ἔργων, ὑπὸ τὴν ἄμεσιν καθοδήγησιν ἑνὸς ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς. Κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον ἐλπίζεται ὅτι θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐκδοθῶν ἢ ν' ἀρχίσῃ ἡ δημοσίευσιν τῶν ἀκόλουθων ἔργων: 1) Γεωργίου Χορτάτση, *Πανώρια*, ἐκδοσὴ Ε. Κριαρᾶ, ὁμοτίμου καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 2) *Βίος Ἀλεξάνδρου* (ἡ ἔμμετρον διασκευὴ), ἐκδοσὴ David Holton, διδάκτορος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, 3) Ε. Γεωργιλᾶ, *Τὸ θανατικὸν τῆς Ρόδου*, ἐκδοσὴ Δ. Κ. Μιχαηλίδου, φιλολόγου. Ὁ κ. Δ. Κ. Μιχαηλίδης ὡς ἐρευνητὴς ἀνέλαβε ἐπίσης νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν ἐκδοσὴ τῆς *Ριμάδας κόρης καὶ νιοῦ*, καθὼς καὶ τοῦ ποιήματος τοῦ Τζαμπλάκου. Σὲ ἄλλους νέους ἐπιστήμονας ἔχει ἀνατεθῆ ἡ προπαρασκευὴ ἐκδόσεων τοῦ *Λόγου παρηγορητικοῦ περὶ Δυστυχίας καὶ Εὐτυχίας*, τῆς *Ἱστορίας τοῦ Πτωχολέοντος* καὶ ἄλλων.

Τὸ πρῶτον ἔργο τῆς σειρᾶς θὰ εἶναι ἀφιερωμένο στὴ μνήμην τοῦ Γ. Σεφέρη, ποῦ τόσο ἐνδιαφέρον εἶχε δεῖξει γιὰ τὴν σειράν αὐτὴν τῆς «Βιβλιοθήκης» καὶ ποῦ δὲν πρόφτασε νὰ δῇ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς.

Λ. Π.

Μετάφρασις τῶν ποιημάτων τοῦ Σολωμοῦ στὰ ἀγγλικά. — Τὸ Ἐθνικὸν Κληροδοτήμα γιὰ τὶς ἀνθρωπιστικὰς σπουδὰς τῶν Η.Π.Α. προσέφερε εἰδικὴν ὑποτροφίαν στὸν κ. Μάριο Βύρωναν Γ. Ραῖζην, καθηγητὴν τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Νοτίου Ἰλλινόϊ, γιὰ νὰ μεταφράσῃ τὰ ποιητικὰ ἔργα τοῦ Σολωμοῦ στὰ ἀγγλικά. Ὁ κ. Ραῖζης ἔχει ἤδη ἐτοιμὴν μιὰ βιογραφικὴν καὶ κριτικὴν μελέτην γιὰ τὸν Σολωμόν, ποῦ θὰ κυκλοφορήσῃ σύντομα ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον Τουέην, καὶ ἔχει δημοσιεύσει ὡς τώρα ποιητικὰς μεταφράσεις ἔργων τοῦ Σεφέρη, Καζαντζάκη, Βρεττάκου, Θέμελη καὶ ἄλλων, καθὼς καὶ μεταφράσεις πολλῶν πεζογραφημάτων, καὶ βιβλιοκρίσεις σὲ διάφορα ἀμερικανικά καὶ ἑλληνικά περιοδικά.

Συλλογικός κατάλογος βιβλίων περιοχής Ἀθηνῶν.— Μιά ἀπό κάθε ἄποψη ἀξιεπαινη προσπάθεια τῆς νεοσύστατης (1969) Ἑνώσεως Ἑλλήνων βιβλιοθηκῶν εἶναι καὶ ὁ καταρτισμὸς ἑνὸς συλλογικοῦ καταλόγου βιβλίων τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν. Μολονότι στὴν προσπάθεια αὐτὴ ἔλαβαν μέρος μόνο δέκα πέντε βιβλιοθηκῆς, ὁ Συλλογικὸς κατάλογος περιέχει σήμερα περισσότερα ἀπὸ 24.000 δελτία γιὰ ἰσάριθμα βιβλία ποὺ εἰσήχθησαν στὶς συμμετέχουσες βιβλιοθηκῆς ἀπὸ τὸ 1968. Ὁ κατάλογος στεγάζεται στὴ βιβλιοθήκη τῆς ΧΕΝ Ἀθηνῶν (Ἀμερικῆς 11, τηλ. 624-291) καὶ βρίσκεται στὴ διάθεση τῶν ἐνδιαφερομένων, ποὺ μποροῦν νὰ ζητήσουν πληροφορίες εἴτε μὲ μιὰ ἐπίσκεψη εἴτε καὶ ἀπὸ τηλεφώνου.

Νέα περιοδικά.

Φιλοσοφία. Ἐπετηρὶς τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας (τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι, τόμ. 1 (1971).— Δίπλα στὶς Ἐπετηρίδες τῶν ἄλλων Κέντρων Ἑρεῦνης (ἄλλοτε Ἀρχείων) τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, δηλ. τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ, τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ κ.ἄ., οἱ ὁποῖες ἐκδίδονται ἀπὸ καιρὸ, τὸ σχετικὰ νεοσύστατο Κέντρο Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας (ιδρύθηκε τὸ 1966) ἐκδίδει κι αὐτὸ τὸν πρῶτο τόμο τῆς δικῆς του Ἐπετηρίδας. Τὴν ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ ἀποτελοῦν οἱ ἀκαδημαϊκοὶ κ.κ. Ι.Ν. Θεοδωρακόπουλος (πρόεδρος), Π. Μπρατσιώτης, Π. Κανελλόπουλος, Κ. Τσάτσος, Φ. Βασιλείου καὶ Ο. Πυλαρινός. Μέλη τῆς συντάξεως εἶναι οἱ κ.κ. Α. Μπενάκης καὶ Ε. Ρούσσο, συντάκτες τοῦ Κέντρου.

Στὸν πρῶτο αὐτὸν ὀγκῶδη καὶ ἐπιβλητικὸ τόμο (σσ. 490) καταχωρίζονται εἰκοσι μελέτες, εἰδολογικὰ μοιρασμένες σὲ μελέτες συστηματικῆς φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, βιβλιοκρισίες, καθὼς καὶ ἀναλυτικὰ εὑρητήρια τοῦ παλαιότερου «Ἀρχείου Φιλοσοφίας καὶ Θεωρίας τῶν Ἐπιστημῶν» (1929-1940). Οἱ συνεργάτες εἶναι, μὲ μιὰ μόνη ἐξαιρέση, Ἕλληνες, ἀκαδημαϊκοὶ, πανεπιστημιακοὶ (καθηγητές, ὑφηγητές, βοηθοί), διδάκτορες καὶ ὑπότροφοι, πολλοὶ μάλιστα προέρχονται ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Βιβλιογραφικά. Περιοδικὸν τῆς Βιβλιογραφικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος.— Ἡ Βιβλιογραφικὴ Ἑταιρεία τῆς Ἑλλάδος ἰδρύθηκε τὸ 1967, μὲ σκοπὸ τὴ συστηματικὴ προαγωγὴ τῶν βιβλιογραφικῶν ἐρευνῶν καὶ μελετῶν στὴν Ἑλλάδα. Πρόεδρος εἶναι ὁ κ. Ν. Γ. Μαυρῆς, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δημ. Γκίνης, Γ. Γραμματεὺς ὁ κ. Ι. Α. Θωμόπουλος καὶ ταμίας ὁ κ. Α. Α. Παπανδρέου. Τὸ νέο περιοδικὸ θ' ἀποτελέσῃ τὸ ὄργανο γιὰ τὴν ἐπιτέλεση τῶν πολλῶν σκοπῶν τῆς Ἑταιρείας. Τὸ α' τεῦχος (Ἰανουάριος 1972) περιέχει μελέτες τῶν κ.κ. Κ. Θ. Δημαρᾶ, Μ. Φ. Δραγούμη, Ν. Γ. Μαυρῆ, Ι. Α. Θωμοπούλου, καὶ πολλῆ ἄλλη ἐνημερωτικὴ ὕλη. Στὸ τέλος μιὰ πολλὴ χρήσιμη «Βιβλιογραφία ἑλληνικῶν βιβλιογραφιῶν (1967-1971)».

Cyrrilomethodianum. Thessalonique 1, 1971.— Τὸ νέο περιοδικό, ὅπως πληροφορεῖ μιὰ εἰσαγωγικὴ σημείωση, σκοπὸ ἔχει ν' ἀσχοληθῇ σχεδὸν ἀποκλειστικὰ μὲ τὶς ἑλληνοσλαβικὰς σχέσεις, καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὴ συνέχεια τῆς παράδοσης τοῦ Κυρίλλου καὶ τοῦ Μεθοδίου, τῆς ἀποδοχῆς δηλ. ἀπὸ τοὺς Σλάβους τῆς ἑλληνικῆς βυζαντινῆς παράδοσης, ἀνάμεικτης μὲ στοιχεῖα τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Τὴ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ ἀποτελοῦν οἱ καθηγητῆς κ.κ. Στ. Παπαδόπουλος, Μ. Σεῦτος, Α. Θαβώρης καὶ Α. Ταχιάος. Ὁ τελευταῖος εἶναι καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Συντάξεως. Γραμματεὺς τῆς Συντάξεως ἡ κυρία Δ. Τσοῦρκα - Παπαστάθη.

Τὸ περιοδικό εἶναι ξενόγλωσσο. Στὸν 1ο τόμο δημοσιεύονται περὶ τὶς δέκα μελέτες Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπιστημόνων, βιβλιογραφικὰ σημειώματα, νεκρολογίες καὶ χρονικά.

Ἐξαιρετικά καλλιτεχνική ἢ ἐμφάνιση τοῦ περιοδικοῦ, ὀφειλομένη στήν καλαισθησία τοῦ κ. Κ. Τσίζεκ.

Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Διορισμοὶ καθηγητῶν.— Ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 15 Ἰουνίου διορίστηκαν οἱ ἀκόλουθοι καθηγηταί:

Α. Κ. Μπαγιώνας, ἑκτακτος ἐπὶ τριετεί θητεία τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας (17 Φεβρ.).

Α. Σαχίνης, τακτικὸς τῆς δευτέρας ἔδρας τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας (20 Μαρτίου).

Θ. Σαδικάκης (μέχρι τοῦδε ἑκτακτος ἐπὶ θητεία), μόνιμος τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας (24 Ἀπρ.).

Γ. Δεσπίνης, ἑκτακτος ἐπὶ τριετεί θητεία τῆς πρώτης ἔδρας τῆς Ἀρχαιολογίας (9 Ἰουνίου).

Ἀναγόρευση διδασκῶν.— Κατὰ τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 1972 ἀναγορεύθηκαν διδάκτορες τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης οἱ ἀκόλουθοι:

Βασ. Κρεμμυδάς, μὲ θέμα: «Τὸ ἐμπόριο τῆς Πελοποννήσου τὸν 18ο αἰῶνα (1715-1792)» (11.5.1972).

Ἀναστ. Καραδημητρίου, μὲ θέμα: «Οἱ χρησιμοὶ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν: Θέματα καὶ τυπικὲς μορφές. Αἷτια πλάνης κατὰ τὴν ἐρμηνεία τους» (1.6.1972).

Κωνστ. Στεργιόπουλος, μὲ θέμα: «Οἱ ἐπιδράσεις στὸ ἔργο τοῦ Καρυωτάκη» (9.6.1972).

Ἄλκμ. Σταυρίδου - Ζαφράκα, μὲ θέμα: «Ἡ συνάντησις Συμεῶν καὶ Νικολάου Μυστικῶν στὰ πλαίσια τοῦ Βυζαντινοβουλγαρικοῦ ἀνταγωνισμοῦ» (15.6.1972).

Ἐπίτιμοι διδάκτορες.— Κατὰ τὸ ἴδιο ἐξάμηνο ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ ἀναγόρευσε ἐπίτιμους διδάκτορες τοὺς ἀκόλουθους: τὸν κ. Παναγιώτη Χαρανῆ, καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Rutgers, N.J. (H.P.A.) (14 Μαρτίου), τὸν κ. Albin Lesky, ὁμότιμο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης (30 Μαρτίου), τὸν κ. Karl Schefold, καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βασιλείας (19 Ἀπριλίου), καὶ τὴν κυρία Σέμνη Καρούζου, Ἐπίτιμο Γενικὴ Ἐφορο ἀρχαιοτήτων (28 Ἀπριλίου). Ἀναγόρευσε ἐπίσης ἐπίτιμο διδάκτορα τὸν κ. Rudolf Pfeiffer, ὁμότιμο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ ἔρθῃ στήν Ἑλλάδα.

Ἡ τελετὴ τῆς ἀναγορέσεως ἔγινε, σύμφωνα μὲ τὰ καθιερωμένα, σὲ δημοσίᾳ συνεδρίαση τῆς Σχολῆς, στήν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Μετὰ τὴν παρουσίαση τοῦ καθηνοῦ ἀπὸ τοὺς τιμωμένους ἀπὸ τὸν ὀρισμένο ἀπὸ τὴ Σχολὴ καθηγητὴ, ὁ ἐπίτιμος διδάκτωρ προέβαινε σὲ ἀνακοίνωση μὲ θέμα τῆς ἐιδικότητός του. Οἱ ξένοι ἐπίτιμοι διδάκτορες ἀνέπτυξαν τὸ θέμα τους ἐλληνικά. Ὁ κ. Π. Χαρανῆς ἐμίλησε μὲ θέμα «Αἱ βυζαντιναὶ σπουδαὶ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας», ὁ κ. Α. Lesky μὲ θέμα «Γιὰ τὴν ἐνότητα τοῦ ἔργου τοῦ Εὐριπίδου», ὁ κ. Κ. Schefold μὲ θέμα «Τὸ ἀφηγηματικὸ στὸν ὁμηρικὴν ποίησιν καὶ στήν τέχνη τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων», καὶ ἡ κ. Σέμνη Καρούζου μὲ θέμα «Κλασσικὲς ἐπαναλήψεις συγχρόνων ἀγαλμάτων».

Ὁμιλίαι ξένων προσκεκλημένων.— Προσκαλεσμένοι ἀπὸ τὴ Σχολὴ ἔκαναν διαλέξεις οἱ ἀκόλουθοι:

Ὁ καθηγητὴς τῆς Ἀμερικανικῆς σχολῆς κλασσικῶν σπουδῶν στήν Ἀθήνα καὶ διευθυντὴς τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης κ. Francis R. Walton μὲ θέμα: «Ἑλληνικὸν βιβλίον καὶ τὸ βιβλίον εἰς τὴν Ἑλλάδα» (17.3.1972).

Ὁ διδάκτωρ τῆς φιλολογίας, ἐπίτιμος Γυμνασιάρχης καὶ τέως πρεσβευτῆς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Κυριάκος Χατζηϊωάννου με θέμα: «Ἡ χρήση τοῦ καθαροῦ πυρός γιὰ τὸν ἐξαγνισμό καὶ τὴν ἀθανασία στὸν ἑλληνικὸ χῶρο» (5.5.1972).

Ὁ ὁμότιμος καθηγητῆς κ. Ι. Θ. Κακριδῆς, καλεσμένος τῆς Mommsen Gesellschaft, μίλησε, στὶς 24 Μαΐου 1972, στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Bochum με θέμα «Προβλήματα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας». Προσκαλεσμένος ἐπίσης μίλησε κατόπιν στὰ Πανεπιστήμια τοῦ Κιέλου, τοῦ Ἀμβούργου, τῆς Κολωνίας καὶ τοῦ Μονάχου, με θέμα «Ἱστορία καὶ σύγχρονος μῦθος».

Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

Διαλέξεις.— Κατὰ τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 1972 ἡ Ἑταιρεία διοργάνωσε σειρά διαλέξεων ἀφιρωμένων στοὺς πνευματικὸς ἄνδρες τῆς Μακεδονίας τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας:

Πολυχρόνης Ἐνεπεκίδης, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης. «Ἀπὸ τοὺς Καραγιάννηδες τῆς Κοζάνης στοὺς von Karajan τῆς Βιέννης» (10.2.72).

Ἰωάννης Ἀναστασίου, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, «Ὁ ἐκ Βεροίας Μητροφάνης Κριτόπουλος, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας» (24.2.72).

Ἰωάννης Παπαδριανός, ἐπιστημονικὸς συνεργάτης τοῦ IMXA, «Ἐνας μεγάλος Μακεδὼν ἀπόδημος, Εὐφρόνιος Ραφαὴλ Παπαγιαννούσης Πόποβιτς» (9.3.72).

Ἰωάννης Ἀναστασίου, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, «Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821» (23.3.72).

Τάσος Γριτσόπουλος, δ.φ., ἱστορικὸς συγγραφεὺς, «Γεώργιος Ζαβίρας ὁ Σιατιστεὺς, θεράπων τοῦ κερδῶου καὶ λογίου Ἑρμοῦ» (20.4.72).

Ἐκδρομή.— Ἡ ἑτησία ἐκδρομὴ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας πραγματοποιήθηκε στὶς 14 Μαΐου στὸ νομὸ Σερρῶν. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐπισκέφθηκαν τὸν Λαχανᾶ, τὴ μονὴ Τιμίου Προδρόμου, τὸν ἀνδριάντα τοῦ Ἑμμ. Παπᾶ, τὸ Μουσεῖο, τὴν παλιὰ μητρόπολη καὶ τὸ κάστρο τῶν Σερρῶν. Στοὺς παραπάνω ἱστορικὸς καὶ ἀρχαιολογικοὺς χώρους μίλησαν ἀντίστοιχα οἱ κ.κ. Παῦλος Τσάμης γιὰ τὴ μάχη τοῦ Λαχανᾶ, Ἀπόστολος Βακαλόπουλος γιὰ τὸν πρῶτο πατριάρχη τῆς Τουρκοκρατίας Γεννάδιο Σχολάριο, ὁ ὁποῖος ἔχει ταφῆ στὴ Μονὴ Προδρόμου, Ἰωάννης Βασδραβέλλης γιὰ τὴ δράση τοῦ Ἑμμ. Παπᾶ, καὶ Ἀνδρέας Βαβρίτσας γιὰ τὴν ἀρχαιολογία τῆς περιοχῆς τῶν Σερρῶν.

Δωρεὰ στὴ μνήμη Χαρ. Λέκα.— Στὶς 15 Μαΐου ἀπεβίωσε ὁ ἀείμνηστος Χαράλαμπος Λέκας, μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, ἀπὸ τὰ ἰδρυτικὰ στελέχη τῆς. Ἡ σύζυγός του κυρία Λουκία Λέκα διέθεσε στὴ μνήμη του ποσὸ 300.000 δραχμῶν ὑπὲρ τοῦ κονδυλίου ὑποτροφῶν τῆς Ἑταιρείας.

JOHN NICOLAS MAVROGORDATO

(1882-1970)

Στις 24 'Ιουλίου 1970 πέθανε ο πρώην καθηγητής της Βυζαντινής και Νέας 'Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο της 'Οξφόρδης John Nicolas Mavrogordato.

'Ο Mavrogordato γεννήθηκε στο Λονδίνο στις 19 'Ιουλίου 1882. 'Ο πατέρας του Nicolas Mavrogordato, απόγονος τών Μαυροκορδάτων της Χίου, γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, είχε όμως εγκατασταθή στο Λονδίνο λίγα χρόνια πριν από τή γέννηση του γιού του. 'Ο νεαρός John Nicolas εκπαιδεύτηκε στο γνωστό κολλέγιο του Eton και στο Exeter College του Πανεπιστημίου της 'Οξφόρδης. Στα χρόνια 1908-1912 δούλευε σε διάφορους εκδοτικούς οίκους, και από τὸ 1910 ἦταν ὑποδιευθυντής του περιοδικού «The English Review». Στα 1912-1913 ταξίδεψε στην 'Ελλάδα ως ανταποκριτής της ἡμερηίδας «Westminster Gazette», και ὅταν τελείωσε ὁ πρώτος βαλκανικός πόλεμος ἔμεινε στη Θεσσαλονίκη ὡς μέλος της Διεθνούς 'Επιτροπῆς πού φρόντιζε γιὰ τοὺς Τούρκους πρόσφυγες. 'Όταν ὕρτισε στην 'Αγγλία, δημοσίεψε μερικά ἀπὸ τὰ ἄρθρα και τις ἐπιστολές του γιὰ τὸν πόλεμο σ' ἕναν μικρὸ τόμο με τὸν τίτλο «Letters from Greece» (1914). Τὴν ἴδια χρονιά παντρεύτηκε τὴν Christine Humphreys, με τὴν ὁποία ἔκαμε δυὸ γιούς.

Στὰ χρόνια τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ὁ Mavrogordato ἐργαζόταν γιὰ τὸ Anglo-Hellenic League, και χρημάτισε ἐπίτιμος γραμματέας του ἀπὸ τὸ 1916 ὡς τὸ 1918. Σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα στάθηκε θερμὸς ὑποστηρικτής τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων. 'Απογοητευμένος, ὅπως πολλοὶ της γενιᾶς ἐκείνης, ἀπὸ τὸν πόλεμο, τὴν ἐπίσημη διπλωματία και τὸν καπιταλισμὸ, δημοσίεψε τὸ 1917 τὸ φλογερὸ, σοσιαλιστικὸ και ἀντιπολεμικὸ μανιφέστο του, «The World in Chains».

'Υστερ' ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὁ Mavrogordato ἄρχισε ν' ἀσχολῆται ἐπιστημονικά με θέματα τῆς νέας ἑλληνικῆς φιλολογίας και ἱστορίας. Σημαντικὴ χρονιά γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ σταδιοδρομία του ἦταν τὸ 1919, ὅταν ἔκαμε μιὰ διάλεξη στὸ Kings College τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου γιὰ λογαριασμὸ τοῦ 'Ιδρύματος Κοραῆ.

Στὰ 1928-1929 ὁ Mavrogordato δημοσίεψε τρεῖς ἐργασίες γιὰ θέματα τῆς κρητικῆς λογοτεχνίας. Στὸ ἄρθρο του «The Greek Drama in Crete in the Seventeenth Century» στὸ Journal of Hellenic Studies τόμ. 48 (1928), παρουσίασε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ λογοτεχνία αὐτὴ στὸ ἀγγλικὸ ἐπιστημονικὸ κοινὸ, και διατύπωσε πολλὲς σημαντικὲς κρίσεις και παρατηρήσεις. Τόνιζε π.χ. ἀνάμεσα σὲ ἄλλα, τις λογοτεχνικὲς ἀρετὲς τοῦ «Γύπαρη» (= «Πανώριας»), ὡραιότατου ἔργου πού, σήμερα ἀκόμα, ἄδικα παραμελεῖται, και στὸ ὑστερόγραφο «A Postscript» τοῦ ἴδιου ἄρθρου ἀνακοίνωνε τὴν ἀνακάλυψή του γιὰ τὴν ἰταλικὴ πηγὴ τῆς «Θυσίας τοῦ 'Αβραάμ» — μιὰ ἀνακάλυψη βασικῆς σημασίας γιὰ τοὺς μελετητὲς τοῦ κρητικῆς θεάτρου. Στὰ 1929 δημοσίεψε τὴν εἰσαγωγή του στὸ βιβλίο «Three Cretan Plays», πού περιέχει μεταφράσεις τῆς «Θυσίας τοῦ 'Αβραάμ», τῆς «'Ερωφίλης» και τῆς «Πανώριας» (και, σὲ ἐπίμετρο, τῆς «Βοσκοπούλας»), καμωμένες ἀπὸ τὸν F. H. Marshall. 'Η εἰσαγωγή τοῦ Mavrogordato εἶναι βασισμένη στὸ ἄρθρο του «The Greek Drama in Crete» και στὸ ὑστερόγραφο γιὰ τὴ «Θυσία τοῦ 'Αβραάμ». Τὴν ἴδια χρονιά, τέλος, βγῆκε τὸ βιβλίο του «The Erotocritos» — χρήσιμη ἀνάλυση τοῦ μεγάλου ποιήματος τοῦ Κορνάρου, με πολλὲς ἐνδιαφέρουσες παρατηρήσεις.

'Άλλο δημοσίευσμά του στὰ χρόνια αὐτὰ ἦταν τὸ βιβλίο «Modern Greece. A Chronicle and a Survey, 1800-1931», μιὰ χρήσιμη συνοπτικὴ ἱστορία, με πολλὲς οσωτὲς παρατηρήσεις γιὰ τὸν νεοελληνικὸ πολιτισμὸ και, στὸ τέλος, μιὰ πρόταση γιὰ μιὰ βαλκανικὴ ὁμοσπον-

διά. Δημοσίεψε επίσης άρθρα σε διάφορα επιστημονικά και άλλα περιοδικά, καθώς και στην «Encyclopaedia Britannica».

Τò 1939 ó Μανρογορδάτο διαδέχτηκε τόν R. M. Dawkins στήν έδρα τής Βυζαντινής και Νέας Έλληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στό Πανεπιστήμιο τής Όξφόρδης, και έγινε έταίρος του Exeter College. Έμεινε στήν έδρα αυτή ώς τò 1947. Ός καθηγητής στήν Όξφόρδη, μολοντί τά δύσκολα χρόνια του πολέμου δέν ήταν ευνοϊκά για τίς φιλολογικές μελέτες, ó Μανρογορδάτο βοήθησε πολύ στήν ανάπτυξη τών νεοελληνικών σπουδών στήν Άγγλία.

Τò 1951 δημοσίεψε τή μετάφρασή του τών ποιημάτων του Καβάφη. Όπως σε όλες τίς μεταφράσεις του, ó Μανρογορδάτο προσπάθησε πρώτα πρώτα ν' αποδώσει όσο τò δυνατό πιστά τò έλληνικό κείμενο, αλλά με τò λογοτεχνικό του ταλέντο μπόρεσε επίσης νά δώσει στή μετάφραση μιá λιτή χάρη που καθρεφτίζει πολύ ώραία τόν τόνο του πρωτοτύπου.

Τò μεγάλο φιλολογικό έργο τών τελευταίων του χρόνων ήταν ó «Digenes Akrites» (1956). Δέν είναι βέβαια μιá νέα κριτική έκδοση, παρά μόνο ανάπτυξη τής έκδοσης του Legrand τής παραλλαγής Grottaferrata. Είναι όμως ένα βιβλίο χρησιμóτατο. Έ κομψή αλλά και πιστή άγγλική μετάφραση βοηθά πολύ τόν άγγλόφωνο άναγνώστη στήν κατανόηση του κειμένου, και ή πολυσέλιδη εισαγωγή, με τίς ζυγισμένες και, τίς περισσότερες φορές, σωστές παρατηρήσεις, τόν ενημερώνει πάνω σε κάθε πλευρά του θέματος.

Ό Μανρογορδάτο όχι μόνο μελετούσε τή λογοτεχνία, αλλά και έγραφε ó ίδιος. Δημοσίεψε μιá τραγωδία με τόν τίτλο «Cassandra in Troy» (1914), που παίχτηκε στή σκηνή τò 1924, και μιá συλλογή «And Other Poems» (1927), που περιέχει, άνάμεσα σε άλλα, μεταφράσεις έλληνικών δημοτικών τραγουδιών σε άγγλικό δωδεκασύλλαβο. Στα «Elegies and Songs» (1934) δοκίμασε έναν νέο έκφραστικό τρόπο, με φανερή τήν επίδραση του Eliot. Έ ή ποίηση του Μανρογορδάτο, ξεχασμένη τώρα, αλλά όχι άσημαντη, φωτίζει μιá σημαντική πλευρά τής προσωπικότητάς του σαν φιλόλογου. Έβλεπε τά έργα που μελετούσε με τò μάτι ενός ποιητή. Γι' αυτό είδε πολλά, που άλλοι φιλόλογοι δέν πρόσεξαν, και στίς μεταφράσεις του μπόρεσε μερικές φορές ν' άναστήσει με πολλή έπιτυχία τò πνεύμα του έλληνικού κειμένου.

Ό Μανρογορδάτο ήταν ένας άληθινά καλλιεργημένος άνθρωπος, που ήξερε όχι μόνο νά σχολιάζει αλλά και νά κρίνει σωστά τή λογοτεχνία. Πάνω άπ' όλα του χρωστούμε, ιδιαίτερα οί Άγγλοι, τήν εύγνωμοσύνη μας γιατί μās έφερε σε έπαφή με τή βυζαντινή και τή νεοελληνική ποίηση. Οί μελέτες και οί μεταφράσεις του άποτελούν για μās μιá πολύτιμη βοήθεια για νά μπορούμε σ' αυτόν τόν όλορφο και πλούσιο νέο κόσμο.

A. J. VINCENT

Στίς 12 Ίανουαρίου 1972 πέθανε ξαφνικά σε αυτοκινητικό δυστύχημα κοντά στήν Μάντουα ó γνωστός βυζαντινολόγος, καθηγητής στό Πανεπιστήμιο του Μονάχου ΠΕΡΙΚΛΗΣ Π. ΙΩΑΝΝΟΥ. Έ ή κηδεία του έγινε στήν έλληνόρρυθμη μονή τής Grottaferrata κοντά στή Ρώμη, όπου και εθάφτηκε.

Στίς 27 Μαΐου 1972, σε ηλικία 87 ετών, πέθανε στό Βουκουρέστι ó καθηγητής VASILE GRECU, πρόεδρος τής Ρουμανικής Έταιρείας Βυζαντινών Σπουδών και έπίτιμος αντιπρόεδρος τής Διεθνούς Έταιρείας Βυζαντινών Σπουδών. Είχε γεννηθί τò 1885, και είχε παραστή τόν Σεπτέμβριο του 1971 στό 14ο Βυζαντινό Συνέδριο στό Βουκουρέστι, του όποιου ήταν πρόεδρος τής Όργανωτικής Έπιτροπής.

Ἀπὸ τὴν Λυὸν ἀναγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ καθηγητοῦ στὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιο ΑΝΤΟΙΝΕ ΒΟΝ, σὲ ἡλικία 71 ἐτῶν. Οἱ δεσμοὶ τοῦ ἀποθανόντος καθηγητοῦ μὲ τὴν Ἑλλάδα ἦταν πολλαπλοί. Παλαιὸς ἐταῖρος τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν, διετέλεσε ὕστερα καθηγητὴς στὰ Πανεπιστήμια τοῦ Montpellier, τοῦ Ρίο Ἰανέιρο καὶ τῆς Λυὸν, εἶναι γνωστὸς κυρίως γιὰ τὰ βιβλία του τὰ σχετικὰ μὲ τὴν Φραγκοκρατία στὴν Πελοπόννησο («La Morée franque», «Peloponnèse byzantine»). Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό του εἶχε τελειώσει ἓνα βιβλίο γιὰ τὴ βυζαντινὴ τέχνη.

Στις 25 Ἰανουαρίου 1972 πέθανε στὴν Ἀθήνα ἡ ΣΟΦΙΑ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ, ὁμότιμος καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Leiden καὶ πρώτη διευθύντρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν τῆς Βενετίας.

Στις 23 Μαρτίου 1972 πέθανε ξαφνικὰ στὴ Θεσσαλονίκη ὁ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ ΤΣΟΥΡΚΑΣ, Ἐπίτιμος διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, Διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ «Μακεδονικὴ Ζωή» καὶ Σύμβουλος Διοικουσίης Ἐπιτροπῆς τοῦ ΙΜΧΑ.

Γιὰ τοὺς διακεκριμένους Ἑλληνας ἐπιστήμονας τὰ «Ἑλληνικά» θ' ἀφιερῶσουν εἰδικὴ νεκρολογία στὸ ἐπόμενο τεῦχος.